

Anton Balotă

DESPRE GENETICA ȘI TEHNICA EPICEI ORALE SUD SLAVE* [I]

I. — *Vuk Karadžić* deosebea cu totul categoric rosturile zicerii epice, de cele ale cîntecului liric¹. Cîntarea acestora din urmă este evident un act strict individual, expresia unor sentimente intime și proprii, pe cînd zicerea celor dintîi are întotdeauna un rost public, cu caracter de spectacol, implicînd un artist specializat, *guslarul*, precum și un grup de auditori, cunoscători, ori cel puțin amatori specifici.

Observația lui *Karadžić*, prinsă pe viu, face parte dintr-un lanț de indicii care documentează aceeași situație, înșirîndu-se din vremurile lui *Petar Hektorović* (1487—1572) pînă în vremurile noastre, cînd *Mathias Murko*² a constatat aceleași fapte.

Două dintre cele trei *bugarštica*, cuprinse de poetul dalmat în propria sa poemă *Ribanje i ribarsko prigovoranje*³ (Pescuitul și conversații pescărești), au conservat, în versurile lor finale, lipsite de orice legătură organică, atît cu poema lui *Hektorović*, cît și cu anecdota baladelor, amintirile rosturilor publice și profesionale ale zicerilor epice.

*) Termenul «sud slav» ne-a fost impus de existența unui raport de continuitate cronologică, de coexistență și dezvoltare comună a celor două epici orale sud slave, — bulgară și sîrbă, — pînă în veacul al XV-lea, cînd împrejurări istorice deosebite le-au diferențiat formal realizările, dar nu și tehnica literară. Termenul «sîrb» îl înțrebuintăm în cursul expunerii noastre atunci cînd ne referim la fenomene și fapte ce izvoresc din realități specifice lumii sîrbești propriu zise.

¹ Српске народне нјесме ed. 1932, pag. III.

² Cf. *La poésie épique en Yougoslavie au debut du XX-e siècle*, Paris, 1929 și «*Revue des études slave*», Paris, XIII, 1933, p. 16—50.

³ Cf. ed. Venezia 1568; ed. modernă *Stari pisci hrvatski*, VI, Zagreb, 1876.

⁴ Op. cit., vrs. 525 — 592 și 595 — 635, precum și V. Bogišić, *Народне нјесме из старих највише приморских рукописа*, Beograd 1878, nr. 6 și 49.